

Kutatói jelentés

A lyoni kutatómunka (IHRIM, ENS de Lyon, 2021.02.01–2021.04.30.) során a következő digitális bölcsészeti feladatokon dolgoztam:

- Montesquieu levelezésének első kötete (1700–1728): online kiadásra előkészített dokumentum (323 o.) ellenőrzése, elsősorban a külső hivatkozások (hiperlinkek) és belső hivatkozások (levelek közötti utalások) tételes ellenőrzése. Az online közzététel egyes helytörténeti és életrajzi jegyzetek pontosítása után várható.
- Blog készítése és szerkesztése a „Du prince éclairé au despote éclairé” c. webinarium kezdődátuma (2021. ápr. 28.) előtt. A blog egy 2020 és 2024 között kivitelezendő nagyobb projekt része, amely a felvilágosodás és az abszolút monarchia ambivalens viszonyát vizsgálja. A blog készítéséhez a WordPress szoftvert használtam, a tartalmakat folyamatosan töltöm fel. Jelenlegi verzióban lásd <https://prince18.hypotheses.org/>
- Munkám jelentős része a Philosophie Clandestine honlapot érintette (<http://philosophie-clandestine.huma-num.fr/mss>). A jelenleg is fejlesztés alatt álló applikációhoz (fejlesztő: Michel Hoel) szerkesztői jogosultságot kaptam. A felület mintegy 350, a világ különböző könyvtáraiban megőrzött ún. klandesztin filozófiai kézirat adatait tartalmazza, SPARQL-keresővel, térképes applikációval. A kéziratokhoz több mint 500, korabeli vagy modern kiadást csatoltak. A felületre a kutatási anyagokat automatikus és félautomatikus technikával vitték fel. Saját munkám a csatolt kiadások (*éditions associées*) esetén az azonos, szabadon hozzáférhető digitalizált változat keresése (Gallica, Google Books, könyvtárak szabadon hozzáférhető digitalizált állománya) és külső azonosító révén történő összekapcsolása volt (*alignement*). Ez a munka csak manuálisan végezhető, mivel előzetesen ellenőrizni kell, hogy a digitalizált kiadás valóban megfelel-e az adatbázisban szereplő kiadásnak, az URL-t ez után lehet a felület megfelelő helyén rögzíteni. A munka könyvészeti és tartalmi ismereteket is igényel, így technikai munkatársra nem bízható. A mostani kutatási szakaszban 150 kéziratához csatolt kiadás esetén végeztem el ezt a feladatot, ami rendszeres munkafolyamat volt. A projekt eredményeit 2021. május 4-én mutatta be a vezető kutató, Maria Susana Seguin, és a szoftverfejlesztő az ENS Atelier des Humanités Numériques szervezésében. Az előadáson és a vitán is részt vettem.
- A Montesquieu honlap (<http://montesquieu.huma-num.fr/accueil>) tezasaurus-munkálatai során a technikai munkatársakkal (Nadine Pontal és Maud Ingarao) együttműködve a következő lépéseket végeztük el: a Montesquieu-tezasaurusban (<https://opentheso4.mom.fr/opentheso4/>) található két gyűjteményt (*Autorités de La Brede* és *Autorités des Lettres persanes*) egységesítettük, ez a duplumok összevonását, közös azonosítóval ellátását jelentette. Elvégzendő feladat további gyűjtemények (pl. Montesquieu-levelezés 18. és 19. kötetének névmutatója) külső azonosítóval ellátása és az adatbázisba való újrainportálása. Ez a munka azonban csak a levelezés kritikai kiadásán dolgozó kutatók részvételével lehetséges, mivel a tételeket (*concepts*) külső adatbázisok (BNF, VIAF) azonosítójának kell megfeleltetni, és az import előtt ezt excel vagy csv formátumban rögzíteni.
- Eldöntendő kutatási és technikai kérdés, hogyan fogunk tezasurust készíteni a klandesztin filozófiai irodalomhoz. Kezdlépésként egy bibliakritikai írás (Émilie du Chatelet, *Examens de la Bible*) segítségével bibliai személyek próba-adatgyűjtést

végeztem, a papíralapú kiadás névmutatójára támaszkodva. Ez azonban körülbelül 100 elemet jelent, ami digitális teaurusz viszonylatban nagyon kicsi szám, inkább mikro-teaurusznak tekinthető. Szükség lesz tehát egyes klandesztin kéziratok készülő átíratára ahhoz, hogy nagyobb mennyiségű, teauruszba importálható adatot gyűjtsünk össze és rendszerezzünk ebben a kutatási anyagban. Ez a munkafolyamat 2022-re várható.

- A kintlét során rendszeresen részt vettem az Atelier des Humanités Numériques online előadásain.

A lyoni tartózkodás során egyéb, nem DH-jellegű kutatási feladatokat is elvégeztem. Ezek közé tartozik két Diderot-t érintő előadásszöveg és későbbi tanulmány elkészítése, illetve Émilie du Chatelet bibliakritikai írásait tárgyaló tanulmány előkészítése. Folyamatosan részt vettem továbbá az anyaintézmény (NKE EJKK PÁK) online szemináriumain, megbeszélésein, elláttam a hazai főbb munkaköri teendőket. A lyoni fogadóintézménnyel (IHRIM) 2021 és 2022 során további közreműködés várható.